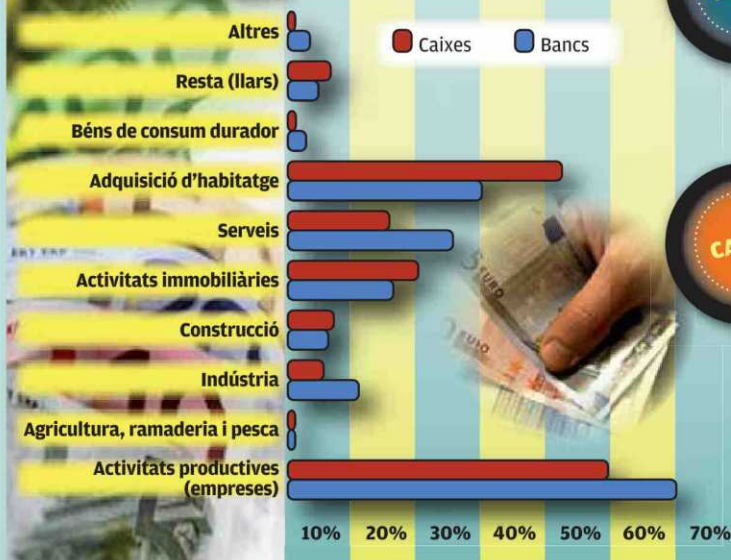

Reordenació financera

Les diferències entre caixes i bancs

Crèdits als diferents sectors 3r trimestre del 2010

Estructura de funcionament

BANCs

NATURALESA

- Són societats anònimes, els propietaris són els accionistes

ÒRGANS DE GOVERN

- Consell d'administració

GUANYs

- Distribueix com a dividend una part dels seus beneficis, i reté com a reserves la resta, una vegada dotades les provisions

FUNCIÓ SOCIAL

- Poden tenir fundacions que també facin actuacions socials, culturals o assistencials

CAIXES

NATURALESA

- No tenen naturalesa mercantil, sinó fundacional. No tenen accionistes

ÒRGANS DE GOVERN

- El principal és l'assemblea general, en què hi ha representats els grups socials relacionats amb l'entitat (impositors, corporacions locals, entitats fundadores i altres institucions culturals, benèfiques, cíviques, etc. i finalment els treballadors)

- També hi ha un consell d'administració, que actua per delegació de l'assemblea.

- Finalment, el consell queda

- supervisat per la comissió de control, formada per representants de tots els grups de l'assemblea

GUANYs

- El benefici serveix per sanejar l'actiu, dotar reserves i, finalment, per cobrir l'obra social

FUNCIÓ SOCIAL

- Totes tenen l'obligació de destinar una part dels beneficis a l'obra social

Caixa o banc: el dilema

TÒPICS • No hi ha tanta distància entre el model de negoci de tots dos tipus d'institucions **PRECEDENTS** • En altres països europeus, com Dinamarca, Anglaterra o Holanda, ja fa anys que es va produir la mutació de les entitats **PERVIVÈNCIA** • La conversió que ara es facilitarà per llei no implicarà necessàriament la desaparició de l'obra social

José García Montalvo

Les caixes d'estalvis han estat les protagonistes de la setmana. Des que es van fer públics els termes de la reforma de les caixes les pàgines d'economia dels diaris s'han omplert de notícies sobre caixes. De manera molt simplista podríem dir que la nova reforma pretén aproximar encara més banes i caixes fins a fer-los convergir institucionalment. Però, eren tan diferents fins ara? Fa molts anys banes i caixes d'estalvis eren realment molt diferents. El marc normatiu imposava diferències en els productes que cada tipus d'institució podia oferir, els tipus d'interès per productes, la possibilitat d'obertura d'oficines, els coeficients de caixa, inversió i solvència, etc. El procés de desregulació, liberalització i augment de la competència derivat de les directives comunitàries dels 90 va anar aproximant l'operativa de banes i caixes. Obviament, molts anys d'importants diferències han condicionat l'orientació productiva i l'especialització de banes i caixes. Però

aquest aspecte no és el més rellevant. En l'actualitat solament hi ha una diferència bàsica entre un banc i una caixa: els banes són societats anònimes i tenen accionistes i les caixes no. La nova reforma vol eliminar aquest últim fet diferencial entre totes dues institucions.

Què implica que un banc tingui accionistes i una caixa no? Doncs diferències importants com la selecció dels individus participants en

Només ha una diferència entre banes i caixes: els banes són societats anònimes i les caixes no

els òrgans de govern i, sobretot, en la distribució del benefici. Un banc distribueix com a dividend part dels seus beneficis, i reté com a reserves la resta una vegada dotades provisions. Les caixes utilitzen els beneficis per sanejar l'actiu, dotar reserves i, residualment, finançar obres benèfiques. Quan alguns analistes insisteixen que l'afany de lucre dels banes és el seu element diferencial respecte a les caixes obliden que sense beneficis les caixes no

tindrien obra social ni podrien fer front a provisions i coeficients. Tampoc és molt encertat pensar en les caixes com a entitats socials. En l'origen sí que van ser entitats benèfiques i posteriorment es van consolidar com a entitats socials. Però els canvis normatius i l'expansió de les caixes en els últims 30 anys han anat substituint aquesta naturalesa per l'estrictament financera i han anat reduint les diferències respecte als banes.

Què passa quan una caixa es converteix en un banc? Alguns argumenten que la transformació d'una caixa en un banc acaba amb l'obra social. Això no és necessàriament cert si existeix una fundació que controla la propietat de la caixa. A més, cal no oblidar que l'assignació de beneficis a l'obra social és sempre residual: primer cal cobrir el deteriorament dels actius i les reserves necessàries per cobrir el coeficient de solvència. Però, què passa si una caixa no en té prou amb els beneficis ni tan sols per cobrir provisions i coeficients? Quina obra social pot fer? Com que no pot obtenir capital addicional emetent accions (estrictament parlant ara podria emetre quotes participatives) sola-

Evolució

Les caixes d'estalvis no s'assemblen gaire al que van ser en els seus estadis primigenis. Amb els anys, el progrés econòmic i empresarial i les successives reformes, el seu negoci s'ha anat assemblant cada cop més al que desenvolupen els banes. Només l'estructura de govern i la finalitat dels beneficis marquen encara les distàncies entre tots dos tipus d'institucions.

ment quedaria una solució: la injecció de diners públics. Si una caixa es converteix en banc, pot intentar vendre les seves accions i aconseguir capital per cobrir provisions i coeficients. En cas que no aconseguixi prou capital, es produiria una injecció de diners públics en forma de compra d'accions de la caixa transformada en banc. El govern central entén que aconseguiria dos avantatges al preu d'un: la injecció de diners públics no computaria com a dèficit (s'obtenen uns actius a canvi), i es culminaria el procés de transformació de caixes d'estalvis en societats anònimes.

De processos de transformació de caixes en banes se n'han produït en molts països. A Dinamarca les caixes més importants es van transformar en societats anònimes per la llei de 1974. A Anglaterra es va fer a mitjan anys 80. A Holanda el 1987 les caixes van passar a ser societats anònimes. I així podríem seguir. L'important per a l'economia d'un país és tenir institucions financeres eficients i sanejades, i no tant la forma institucional que adoptin.

José García Montalvo és catedràtic d'economia de la UPF